

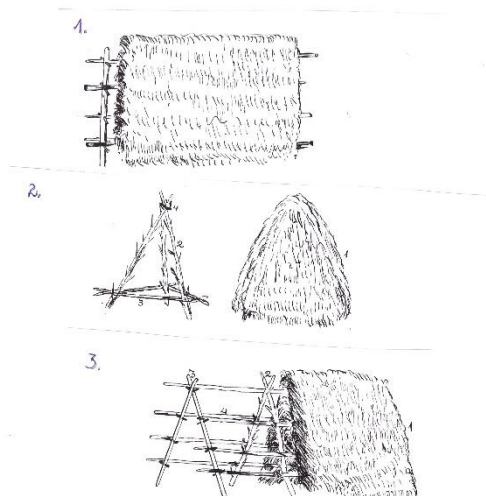
Mulgi mälumäng VIIES, V etapp Karksi valla kultuurikeskuses 15.03.2017

1. TÄHELEPANU! VIDEO! (A. Ütsik)

Mis asutus on videol?

Link 1: <https://drive.google.com/open?id=0Bx4btMNBj7AWDI3MzR0TEVBb3c>

Vastus: Ämmuste kool

2. MULGI KEEL (A. Laande)

Siin om rõuk, naber ja sard. Mihande om mihande?

Kaits õiget annap üte punkti, kolm annap kaits punkti.

Vastus: Sard, naber, rõuk

3. PILDIVOOR (P. Mänd)

Kes on pildil (ees- ja perekonnanimi)?

Vastus: Jaan Poska sündinud 24.01.1886 - 07.03.1920

Jaan Poska sündis õigeusu köstri peres, kus kõik lapsed, ka tütreid, said kõrgema hariduse. Jaan Poskat peetakse üldiselt Laiuselt pärit meheks, kuid tegelikult pärinevad ka Jaan Poska eellased Mulgimaalt, nimelt Anikatsilt. Ta vanaisa oli Tuhalaane vallakohtunik ja ta isa õppis Tuhalaane algkoolis. Poska õppis Tuhalaane õigeusu kiriku koolis. Tema haridustee jätkus kõrgemates õppeasutustes.

Allikas: <http://www.mulgimaa.ee/mulgimaast/vaimne-parand-juured/>

4. SPORT (E. Liiber)

Tarvastu vallavalitsus kinnitas oma istungil kolm Martin Kleini nimelise spordistipendiumi saajat:

- valla parima naissportlase preemia pälvis **Laura Pakasaar**
- parima meessportlase tunnustus läks **Algo Kärbile**
- valla spordielu edendaja stipendiumi sai ..... **Kes?**

Vastus: Märtpomp

5. MULGIMAA AJALUGU ja ARHIDEKTUUR (P. Mänd)

Kuidas on Lopa talu Pöögles seotud August Kitzbergi loominguga?

Vastus: talu peremees Märtpomp oli Mogri Märdi algkujuks „Kauka jumalas“.

Allikas: www.mulgimaa.ee

6. MUUSIKA (A. Pai)

Erich Kriegeri populaarse laulu „Naised on hullud“ teksti autor on endise J.Ljahhovi nimelise kolhoosi osakonnajuhataja poeg. Praegu kuulub selle kolhoosi piirkond Põdrala valla alla. Luuletaja õppis Riidaja koolis ja lõpetas Tõrva Keskkooli. Nimeta selle luuletajana kuulsust kogunud mehe nimi? ([https://www.youtube.com/watch?v= FvN4KJT92Y&index=1&list=RD_FvN4KJT92Y](https://www.youtube.com/watch?v=FvN4KJT92Y&index=1&list=RD_FvN4KJT92Y))

Vastus: Briidu Beier

Sündinud 16. oktoobril 1957 Tartus.

Pseudonüümid: **Matti Muguči, Pierre Bezuhhov, Ada Piirlup, Kersti Maarler.**

Beier on õppinud kaks esimest aastat Abja Keskkoolis, edasi Öru algkoolis, Tsirguliina Keskkoolis ja Riidaja 8-klassilises koolis. 1976. aastal lõpetas ta Tõrva Keskkooli ja siirdus sealt Tartu Riiklikku Ülikooli, mille ta lõpetas ajaloo erialal 1983. aastal.

7. LOODUS (O. Renno)

Kumba järve pind on meretasemest kõrgemal, kas Veisjärve või Öisu järve oma?

Vastus: Veisjärv – veepind on 96,5 m ümp (Öisu 45,5 m ümp) !

8. ETTEVÕTLUS, MAJANDUS (A. Ütsik)

Nuia PMT on asutatud 1991. aastal. Ettevõttes töötab 75 inimest jakäive oli 2015. a. üle 4,5 miljoni. Nende põhilisteks tellijateks on ehitusettevõtjad ja ehitus-, põllumajandus – ja metsatööstuse seadmete ja masinate valmistajad Eestis, Soomes, Rootsis ja Lätis. Mida nad valmistavad?

Vastus: 1. hüdrosilindreid ja 2. metallkonstruktsioone.

9. MULK MUJAL (A. Pai)

Tema suguvõsa juured on saanud toitu mitmelt poolt Lõuna-Eestist – Tartumaalt, Mulgimaalt, Võrumaalt. Tsiteerime autorit: *“Latikad Emajões tulevad alati tagasi sinna, kus esimest korda kudesid. Mina pole latikas, aga tugev kokkukuuluvus on Lõuna-Eestiga, kust on pärit kõik mu vanavanemad. [...] Olen vanaema poolt Hargla kihlkonnast. Mu keel on võro, seto ja mulgi solk.”*

Ometi nimetab see mees ennast Helme mulgiks, ta on loonud mitu dokumentaalfilmi ning suure hulga lasteraamatuid – esimene „Kunstnik Johannese kummalised lood“ 1994a ja viimane raamat „Doktor Haldja lood“ 2016.

Nimeta selle TÜ bioloogia eriala lõpetanud viie lapse isa nimi?

Vastus: Juhani Püttsepp

10. MULGI KULTUUR (A. Laande)

Kui vanas sai sügüse Mulgi Kultuuri Instituut ?

Vastus: 20. aasteses

11. VARIA (O. Renno)

1920ndatel aastatel asutati mõisahoonete baasil mitmeid maakutsekoole – Voltvetis, Helmes, Öisus, Vana-Antslas ja Vana-Võidus. Viimatinimetatu töötab tänini, millises ülejäänutest suudeti õppekohana püsida kõige kauem ?

Vastus: Voltvetis, mis al. 1930ndate algusest kannab Tihemetsa nime ja kus õppetöö algas 1925. a ja lõppes eelmisel suvel, seega 91 aastat (Helmes 86 a, Öisus 85 a ja V.-Antslas 85 a) !

12. VANAD ESEMED JA ASJAD (E. Liiber)

Mis asi see on?

Vastus: Kaaluviht - 6 solotnikut (25 grammi).

1 solotnik = 4,2657543 grammi. Vana vene massi- ja kaaluühik. Solotniku kasutati Venemaa Keisririigis hõbeda proovi väljendamisel.

1lood = 3 solotnikku = 96 dooli.

1Lood on 12,8 grammi.

13. TÄHELEPANU! VIDEO! (A. Ütsik)

Kui ma Viljandis istun liinibussi, siis u. 45 min. Pärast väljudes Roti bussipeatuses saan ma külla minna Hiire talu, kus vallason Roti bussipeatus ja Hiire talu.

Link1: <https://drive.google.com/open?id=0Bx4btkMNbJ7AZzF0MHIPSnFHTVE>

Link2: <https://drive.google.com/open?id=0Bx4btkMNbJ7AYVITQzR5bkJ2aU>

Vastus: Tarvastu vallas, Mustla-Kärstna mnt. ääres u.5-6 kilomeetrit.

14. MULGI KEEL (A. Laande)

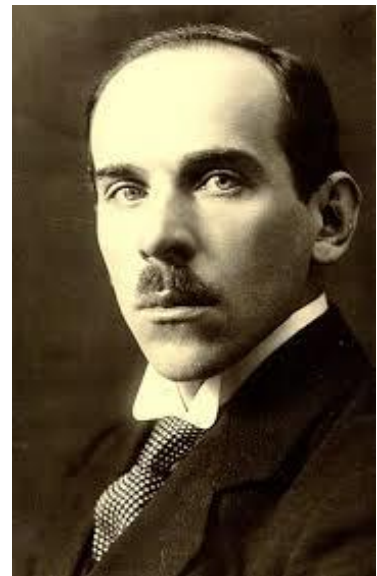
Rahvakalendrin om märtsikuul mitu ääd nime, pane kolm siia kirja, sis saat kaits punkti. Kate iist saat üte punkti. Kirjute mulgi keelen.

Vastus: kevädkuu, linnukuu, urbekuu, paastukuu, vastlekuu, liukuu, angekuu, elmekuu, sulakuu

15. PILDIVOOR (P. Mänd)

Kes on pildil (ees- ja perekonnanimi)?

Vastus: Johannes Semper sündis Mulgimaal Pahuvere Tuhalaane vallas 22.03.1892 - 21.02.1970 Tallinn. Johannes Semper oli eesti luuletaja, prosaist, kriitik, tõlkija, esseist ja poliitik.

16. SPORT (E. Liiber)

Kes on see Nuija Auto-Motoklubi (AMK) endine sportlane, kelle saavutuste nimekirjas on kaks Eesti meistritiitlit külgvankritel kuni 750 ccm ja kes on esimene NSVL meister bagiautode krossis aastal 1977?

Vastus: Matti Villemson.

17. MULGIMAA AJALUGU ja ARHIDEKTUUR (P. Mänd)

Mis hoone on pildil?

Vastus: Karksi mõisa valitsejamaja on ehitatud 19. sajandi algul, ümberehitatud 19. sajandi lõpul.

Endises valitsejamajas asub Karksi külamaja, Karksi kolhoosi tubamuuseum ja memme-taadi kamber ning raamatukogu.

Allikas: <http://www.mulgimaa.ee/mulgimaast/mulgimaa-arhitektuur/>

18. MUUSIKA (A. Pai)

Tõrva linnas asuva publi Juudas välisvaates on akendel näha viie rockilegendi hiigelsuurt portreed. Paremalt lugedes on need: Jimi Hendrix, Jim Morrison, Viktor Tsoi ja Ian Curtis. Viies on üks 1951.a sündinud eesti rockilegend. Ta õppis Tallinna lastemuusikakoolis isa käe all tšellot, ema oli tal tantsuõpetaja. Esimesed ansamblid, milles ta esines olid „Satelliidid“ ja „Mikronid“, aga kuulsaks sai ta hoopis teistsuguseid muusikainstrumente mängides. Nimeta see rockimees, kelle 2x2m portree on Juudase publi aknal?

Vastus: Gunnar Graps <https://www.youtube.com/watch?v=f8FmC3ib0zo>

19. LOODUS (O. Renno)

Nimetage 3 tihasealiiki, kes on linnutoitlates kõige tavalisemad.

Vastus: rasvatihane, salu- ehk sootihane ja sinitihane !

20. ETTEVÕTLUS, MAJANDUS (A. Ütsik)

Meie eesmärgiks on aidata inimestel oma tervise eest hoolt kanda. Väga paljud taimed sisaldavad organismile vajalikke aineid ning nende tervendav mõju on teaduslikult tõendatud. Töötame välja ja pakume looduslikke toidulisandeid.

See on üks väike lõik Chaga OÜ firma kodulehelt. Erinevad tooted on valmistatud erinevatest toorainetest. Kuid millest on valmistatud Chaga pulber, mis on ka selle Tuhalaanes tegutseva firma nimeks?

Vastus: **Koostisosad:** must pässik (*Inonotus obliquus*)-ehk kasekäs

21. MULK MUJAL (A. Pai)

Kas praeguste vallavanemate hulgas on sünnipäraseid mulke rohkem, kui mujalt sissetulnuid nn mulke mujalt või ei ole.

Kui teie arvates on Mulgimaal sündinud mulkidest vallavanemaid rohkem, siis vasta „JAH“ ja kui arvate, et mujalt sissetulnud vallavanemaid on rohkem, siis vasta „EI“.

Vastus: Mulgimaal sündinud vallavanemaid on rohkem, ehk õige vastus on „JAH“

AASTAL 2017

Tarvastu Alar Karu – Võrumaa

Põdrala Aivar Uibu – Võrumaa Mõniste

Tõrva Maido Ruusmann – Tõrva

Viljandi vald Ene Saar –

Mõisaküla Ervin Tamberg – Mõisaküla

Helme Tarmo Tamm – Tarvastu

Hummuli Enn Mihailov – Valga linn

Karksi Taimo Tugi – Helme vald

Abja Peeter Rahnel – Abja

Halliste Ene Maaten- Setumaa

22. MULGI KULTUUR (A. Laande)

Karjapoiss, Tulihänd ja Libahunt- nii nimetatakse neid Karksi valla ettevõtja poolt tehtud tooteid.

Mis toode see on?

Vastus: Õlu

23. VANAD ESEMED JA ASJAD (E. Liiber)

Mis rõngad need on, milleks neid kasutati.

Neil oli kindel otstarve.

(Lihtsalt rõngas ei anna punkte).

Vastus: Keldi rõngasrahad.

Need olid käibel enne müntide kasutamist.

Ühed teadaolevad kasutajad olid Portugali orjakauplejad Aafrikas.

. 24. VARIA – nupuküsimus (O. Renno)

- See on üks planeet, mida nimetatakse ka Koidutäheks.
- Tema pealispind on põletavkuum, eritab mürgiseid gaase ja ta atmosfääri rõhk on ülikõrge.
- Seda aimamata hakati teda seostama armastusega.
- Ta on maakera naaber, teine täht Päikesest.

Vastus: Veenus !